

LANDINFO

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Temanotat

Colombia

Situasjonen for sosiale ledere

26. august 2026

© Landinfo 2026

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Fredrik Selmers vei 6

Postboks 2098 Vika

0125 Oslo

Tel: 23 30 94 70

E-post: landinfo@landinfo.no

www.landinfo.no

Om Landinfos temanotater

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos temanotater er basert på opplysninger fra nøye utvalgte kilder. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

Temanotatene bygger på både skriftlig og muntlig kildemateriale. En del av informasjonen som formidles, er innhentet gjennom samtaler med kilder på informasjonsinnhentingstreiser. Landinfo tilstreber bredde i kildetilfanget, og så langt mulig er det innhentet informasjon fra kilder som arbeider uavhengig av hverandre. Alt benyttet kildemateriale er fortløpende referert i temanotatene. Hensyn til enkelte kilders ønske om anonymitet er ivarettatt.

Notatene gir ikke et uttømmende bilde av temaene som undersøkes, men belyser problemstillinger som er relevante for UDIs og UNEs behandling av utlendingssaker.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos temanotater gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

About Landinfo's reports

The Norwegian Country of Origin Information Centre, Landinfo, is an independent body within the Norwegian Immigration Authorities. Landinfo provides country of origin information (COI) to the Norwegian Directorate of Immigration (Utlendingsdirektoratet – UDI), the Immigration Appeals Board (Utlendingsnemnda – UNE) and the Norwegian Ministry of Justice and Public Security.

Reports produced by Landinfo are based on information from carefully selected sources. The information is collected and analysed in accordance with [common methodology for processing COI](#) and [Landinfo's internal guidelines on source and information analysis](#).

To ensure balanced reports, efforts are made to obtain information from a wide range of sources. Many of our reports draw on findings and interviews conducted on fact-finding missions. All sources used are referenced. Sources hesitant to provide information to be cited in a public report have retained anonymity.

The reports do not provide exhaustive overviews of topics or themes, but cover aspects relevant for the processing of asylum and residency cases.

Country of Origin Information presented in Landinfo's reports does not contain policy recommendations nor does it reflect official Norwegian views.

Summary

Social leaders are among the groups most exposed to abuse by irregular armed groups in Colombia. Through their roles as representatives in municipal affairs, advocates for indigenous rights, defenders of the environment, and grassroots activists, they often find themselves in direct conflict with the interests of these armed actors. As a result, social leaders frequently face threats, targeted killings, and so-called confinements. This vulnerability is especially pronounced in regions where multiple armed groups compete for territorial control. For example, in the province of Cauca, both the general population and, in particular, social leaders are particularly vulnerable to abuse.

Sammendrag

Sosiale ledere er den gruppen som er mest utsatt for overgrep fra irregulære væpnede grupper i Colombia. Deres arbeid i form av å representere andre enn seg selv i saker knyttet til blant annet kommunale forhold, urfolks rettigheter, miljøspørsmål og grasrotarbeid, gjør at de kommer i interessekonflikt med de væpnede aktørene. De sosiale lederne utsettes for svært alvorlige reaksjoner som drap, trusler og såkalte innesperringer (confinement). I enkelte områder hvor flere væpnede grupper kjemper om kontrollen seg imellom, er befolkningen og da særlig sosiale ledere ekstra utsatt, blant annet i provinsen Cauca.

Innhold

1 Innledning.....	6
2 Kildegrunnlaget	6
3 Kort om den pågående konflikten mellom væpnede grupper i Colombia.....	7
4 «Paz total» under president Petro og «mano dura» under president Abelardo de la Espriella	9
5 Hva innebærer det å være en sosial leder, hvem inngår i begrepet?	10
5.1 Forskjellen på sosiale ledere og menneskerettsforsvarere.....	10
5.2 Noen sosiale ledere er valgt, mens andre er utpekt	11
5.3 Ulike typer sosiale ledere	12
5.4 Spesielt om Juntas de Acción Comunal (JAC), deres struktur og arbeid	12
6 Det arbeidet som utføres som representant på vegne av flere er avgjørende for om en person er utsatt	14
6.1 Miljøvern	15
6.2 Arbeid for urbefolkningen	15
6.3 Aktivitet avgjør, ikke hva slags verv eller posisjon en sosial leder har	15
6.4 Også aktivitet uten status som sosial leder kan lede til reaksjoner fra væpnede grupper	16
6.5 Kvinnelige sosiale ledere er ekstra utsatt	16
7 Overgrep mot sosiale ledere.....	16
7.1 Drap på sosiale ledere	17
7.1.1 Drap på miljøaktivister og urfolkrepresentanter	19
7.1.2 Drap og overgrep på medlemmer av JACer (Juntas de Acción Comunal)	20
7.2 Provinser med høyest antall drepte sosiale ledere	20
7.3 Hvorvidt trusler og overgrep opphører når en sosial leder avslutter sitt engasjement.....	21
8 Mulighetene for å få beskyttelse er begrenset	21
9 Referanser	23
9.1 Skriftlige kilder	23
9.2 Muntlige kilder	25

1 Innledning

Sosiale ledere er en av gruppene som er mest utsatt for overgrep fra irregulære væpnede grupper i Colombia. Deres arbeid med blant annet lokal administrasjon, miljøvern, fremme av urfolks rettigheter og organisering av grasrotaktiviteter kommer i interessekonflikt med de væpnede gruppenes aktivitet og utgjør dermed en trussel for de væpnede gruppenes målsetting om rask økonomisk vinning.

Dette temanotatet forsøker å klargjøre hvilken rolle og hvilket arbeid som setter sosiale ledere i en sårbar og ofte farlig situasjon. Begrepet sosiale ledere brukes som en samlebetegnelse på personer som utfører organisasjonsarbeid på lokalnivå. Vi drøfter begrepet «sosiale ledere» videre i kapittel 5.

Landinfo redegjør i notatet for ulike typer arbeid sosiale ledere utfører, og går videre inn på forskjellige kategorier av sosiale ledere. Notatet omtaler også de ulike formene for overgrep sosiale ledere kan bli utsatt for, og hvilken type aktivitet som kan utløse slike reaksjoner.

Landinfo går igjennom en del tallmateriale for å se på antallet sosiale ledere som har blitt drept siden daværende president Juan Manuel Santos på vegne av den colombianske regjeringen inngikk en fredsavtale med den største geriljabevegelsen i Colombia, FARC, i 2016.

Notatet er en oppdatering av et notat med samme navn fra juni 2025. I denne nyutgaven forsøker Landinfo å forklare enda mer presist hva som skal til for å regnes som en sosial leder. Landinfo har også tatt med noe informasjon om presidentvalget (2026) og den nye presidenten som ble innsatt 7. august 2026.

2 Kildegrunnlaget

Landinfo har innhentet mye av informasjonen fra muntlige kilder som vi har møtt på to informasjonsinnhentingsreiser: én til Bogotá i mai 2022 og én til Bogotá og Cali i januar/februar 2025. Noen av de muntlige kildene er anonymisert etter ønske fra kildene selv på grunn av sikkerhetssituasjonen deres. Flere av de muntlige kildene i Bogotá og Cali er kilder som Landinfo har møtt flere ganger, og som vi tidligere har fått anbefalt gjennom forsknings- og NGO-miljø i Norge og i Colombia. Enkelte av kildene er selv sosiale ledere.

Notatet baserer seg i tillegg til de muntlige kildene på informasjon fra skriftlige kilder som medieorganisasjonen InSight Crime (tenketank som spesialiserer seg på nyheter om organisert kriminalitet i Latin-Amerika), rapporter fra Indepaz, som er det colombianske instituttet for fred og utvikling, det colombianske nyhetsnettstedet Infobae og den internasjonale tenketanken International Crisis

Group, i tillegg til nyhetsartikler fra ulike aviser, blant annet den spanske avisen El País, og tidsskrifter.

Enkelte av kildene referer til forhold tilbake i tid. Når Landinfo likevel har tatt dem med, er det fordi vi mener at innholdet fortsatt er relevant for dagens situasjon i Colombia.

3 Kort om den pågående konflikten mellom væpnede grupper i Colombia

Konflikten mellom væpnede aktører i Colombia har fortsatt også etter at tidligere president Juan Manuel Santos inngikk en fredsavtale med geriljaen FARC i 2016. Fredsavtalen førte til at ca. 13 000 aktive FARC-soldater la ned våpnene, og etablerte et politisk parti, Los Comunes. Den over 300 sider lange fredsavtalen la opp til integrering av tidligere FARC-medlemmer i det colombianske samfunnet, og det skulle legges til rette for en fredelig overgang til det sivile samfunnet gjennom blant annet overgangsjustis, jordreformer, integrering i arbeidslivet og alternativ levevei (ICG 2021b, s. 17).

I kjølvannet av FARCs nedlegging av våpen og oppløsning som gerilja, har imidlertid nye aktører kommet til i form av andre irregulære væpnede grupper. Geriljaen ELN har fått større tilstedeværelse, og opererer nå i områder hvor FARC tidligere var dominerende. ELN har tilstedeværelse i «beltet» fra grenseområdet mot Venezuela i øst til Stillehavskysten i vest og sørover langs hele kystlinjen til grenseområdene mot Ecuador (Ebus 2021).

Den tidligere paramilitære gruppen Clan del Golfo (også kalt Autodefensas Gaitanistas de Colombia, AGC) har blitt stadig mer innflytelsesrik, og har fått større tilstedeværelse i landet. Clan del Golfo har sin opprinnelse fra den tidligere paramilitære paraplyorganisasjonen Autodefensas Unidas de Colombia (AUC), som ble oppløst i 2007. Clan del Golfo utviklet seg mer og mer til å bli en kriminell narkoorganisasjon, men påberoper seg til en viss grad et politisk ståsted, og omtales fortsatt som en paramilitær organisasjon. Clan del Golfo er den væpnede gruppen som har tilstedeværelse i flest områder i Colombia, og opererer i hele den vestlige delen av Colombia fra lengst nord til helt sør i landet. Gruppen har også tilstedeværelse i et område øst i landet. Clan del Golfo har tradisjonelt ikke hatt tilstedeværelse sørøst i Colombia (García, møte i Cali februar 2025), men har per august 2026 tilstedeværelse av varierende intensitet i hele landet (InSight Crime 2026). Clan del Golfo er den væpnede gruppen som har tilstedeværelse i flest kommuner i landet (Pares 2025).

I tillegg er det «avskallinger» fra tidligere FARC som har oppstått gjennom nye grupperinger. EMC, Estado Mayor Central, er en del av FARC som aldri la ned

våpnene og aldri var med på fredsforhandlingene med daværende president Santos og hans utsendinger. EMC har igjen delt seg, og én fraksjon av EMC er EMB, Estado Mayor de los Bloques (også kalt Frente 33).

En annen utbrytergruppe fra tidligere FARC er Segunda Marquetalia, som først tok del i fredsforhandlingene som førte til fredsavtalen i 2016, men som igjen tok til våpen etter at fredsavtalen var undertegnet. Segunda Marquetalia har delt seg videre i flere grupperinger, og har først og fremst tilstedeværelse sør i Colombia, med gruppene Coordinadora Nacional del Ejército og Comandos de la Frontera (Garcia, møte i Cali februar 2025; NRC, møte i Bogotá januar 2025).

Alle disse ulike væpnede gruppene kjemper om kontrollen i de ulike territoriene. Mange av gruppene har tilstedeværelse på samme sted, opererer side om side og kjemper mot hverandre. Andre steder kan det være én enkelt væpnet gruppe som er dominerende. Noen steder samarbeider de ulike gruppene mot en felles fiende, som ofte er en annen irregulær væpnet gruppe. I andre områder kan de samme gruppene som i noen områder samarbeider, opptre som fiender (Garcia, OHCHR, ICG, møter i Cali og Bogotá januar/februar 2025).

De siste store konfrontasjonene skjedde i Catatumbo, nær grensen til Venezuela, i januar 2025 da FARC-dissidentgruppen EMB (også kjent som Frente 33) og ELN hadde store sammenstøt, og kjempet om kontroll over det samme territoriet. Urolighetene førte til 50 000 internt fordrevne i løpet av en drøy uke (ICG, e-post juni 2025). ELN har konsolidert kontrollen sin betraktelig siden offensiven i januar 2025. Per mars 2026 var det ca. 99 000 som hadde forlatt området pga. urolighetene. De fleste av disse er bønder som måtte forlate hus og hjem, ifølge organisasjonen Vivamos Humanos (som sitert i Martín 2026). Ifølge samme kilder har situasjonen i området ført til 170 drepte sivile i løpet av 2025. Sammenstøtene mellom ELN og EMB har ført til at Catatumbo er det mest voldelige området i hele landet. Området har mye ressurser, både olje, karbon og kokaplanter, og det har en strategisk beliggenhet mot Venezuela (Martín 2026). Fortsatt er det sammenstøt mellom væpnede grupper i området (El Cronista 2026).

Situasjonen i Colombia bærer mer og mer preg av at det er de irregulære gruppene som kjemper mot hverandre om kontroll over territorier, mer enn at det er regulære colombianske styrker som kjemper mot de ulike væpnede gruppene, slik tilfellet var tidligere (OHCHR, CINEP, NRC, møter i Bogotá januar 2025). Men det er også en del av bildet at colombianske styrker har trappet opp sine aksjoner mot den kriminelle, tidligere paramilitære, gruppen Clan del Golfo i løpet av våren 2025, og at Clan del Golfo har slått tilbake med å drepe en rekke politimenn, den såkalte Plan Pistola-aksjonen (Matta Colorado 2025; RFI 2025). Per august 2026 forventes en ytterligere opptrapping av bekjempelse av de irregulære væpnede gruppene fra de militæres side, med innsettelsen av den nyvalgte presidenten i Colombia, Abelardo de Espriella (se kapittel 4).

Resultatet av de irregulære væpnede gruppenes kamp mot hverandre, er at sivile rammes når de havner i kryssilden mellom de ulike gruppene. Videre rammes sosiale ledere konkret på grunn av sitt arbeid, siden de utfordrer de væpnede gruppene (ACLED 2025).

4 «Paz total» under president Petro og «mano dura» under president Abelardo de la Espriella

Petro har i ulike perioder forsøkt å inngå våpenhvileavtale med fraksjoner av EMC, og med fraksjoner av Segunda Marquetalia, ELN og Clan del Golfo – i alt ni formelle fredsdialoger med rundt 14 væpnede og kriminelle grupper. Disse prosessene har vist seg svært vanskelige og har i liten grad ført fram (ICG 2026b). Ifølge International Crisis Group (ICG 2026b) var det på slutten av Petros tid som president flere medlemmer av irregulære væpnede grupper enn før våpenhvileavtalen mellom FARC og colombianske myndigheter ble inngått i 2016.

President Petros presidentperiode utløp i august 2026. I første valgomgang av presidentvalget 31. mai 2026 fikk høyrepopulisten, og fram til nå relativt ukjente, Abelardo de la Espriella flest stemmer med 44 %. Ivan Cepeda fra Petros regjeringskoalisjonsparti Pacto-Historico fikk 41 % (El País 2026). I annen valgomgang 21. juni vant Abelardo de la Espriella valget med 49,6 % av stemmene mot Iván Cepeda sine 48,7 %.

Abelardo de la Espriella har uttalt at han vil ha en langt hardere linje overfor de irregulære væpnede styrkene enn hva som har vært president Petros politikk. Analytikere mener han på nytt vil forholde seg til væpnede grupper med *mano dura* (hard hånd), slik tidligere presidenter på høyresiden har ført sin kamp mot særlig geriljagrupper i Colombia. Det er dermed ikke knyttet noen forventninger til at de la Espriella vil føre Petros fredsplan videre (ICG 2026a; ICG 2026b; Parado Lugo 2026). De la Espriella har sagt at det ikke vil bli noen fredsforhandlinger med de irregulære væpnede gruppene. Han har tidligere uttalt at han skulle greie å få Colombias sikkerhetssituasjon på fote igjen innen 90 dager, noe han ikke gjentok i sin presidentkampanje. Hans måte å få igjen kontrollen over landet ligger i fengslinger av «kriminelle», utvisninger fra landet, brenne ned kokaavlinger og utvide den militære kontrollen, i tillegg til et nærere samarbeid med USA. De la Espriellas metoder sammenlignes med metodene presidenten i El Salvador, Nayib Bukele, har brukt for å slå ned på kriminelle gjenger i landet (Parado Lugo 2026; ICG 2026b).

De la Espriella har blitt fremstilt som en politisk outsider. I motsetning til tidligere presidenter i Colombia, hadde han verken erfaring fra politikken eller offentlige verv. Han er advokat og en velstående forretningsmann (Lewin 2026).

Abelardo de la Espriella ble innsatt som ny president i Colombia 7. august 2026. Selve seremonien foregikk i Cali, ikke Bogotá. Det å velge Cali sees på som et signal om at han intensiverer kampen mot irregulære væpnede grupper som opererer i regionen (Suárez 2026).

En av de første oppgavene til Abelardo de la Espriella var å innføre unntakstilstand i landet etter jordskjelvet den 10. august 2026. Episenteret for jordskjelvet var i provinsen Chocó ut mot Stillehavskysten. Per 19. august er 314 personer bekreftet omkommet og 4500 skadd (CNN Colombia 2026).

5 Hva innebærer det å være en sosial leder, hvem inngår i begrepet?

Sosial leder er et samlebegrep i Colombia. En rekke rapporter viser til sosiale ledere som en gruppe som er utsatt for overgrep fra irregulære væpnede grupper (se kapittel 6), uten nødvendigvis å forklare nærmere hva begrepet innebærer eller hva det vil si å være en sosial leder.

I tråd med en dom fra grunnlovsdomstolen fra 2020, har det colombianske innenriksdepartementet gitt denne definisjon av begrepet sosial leder (Ministerio del Interior u.å.), oversatt til norsk:

Det grunnleggende kriteriet for å identifisere en sosial leder ligger i aktiviteten de utfører. Arbeidet deres avhenger ikke av kjønn, opprinnelse, institusjon eller lønn, men snarere av lokalsamfunnets anerkjennelse, rettet mot å forbedre livskvaliteten, beskytte miljøet, gjenvinne territorier, fremme politisk deltakelse eller forsvare ofres rettigheter.

I myndighetenes definisjon legges det vekt på den aktiviteten personen utfører og at personen skal være anerkjent av det samfunnet/gruppen personen utfører arbeid på vegne av. Landinfo forsøker å klargjøre begrepet ytterligere i dette kapittelet.

5.1 Forskjellen på sosiale ledere og menneskerettsforsvarere

Enkelte kilder inkluderer menneskerettsforsvarere i begrepet sosiale ledere, mens andre kilder klart skiller ut menneskerettsforsvarere som en annen gruppe (NRC, møte i Bogotá januar 2025). NRC (Norwegian Refugee Council/Flyktninghjelpen) skiller mellom de to begrepene. I rapporter om overgrep fra kilder som Indepaz, skilles det også mellom sosiale ledere og menneskerettsforsvarere.

Sosiale ledere utfører arbeid på vegne av et fellesskap. De er forsvarere av rettighetene til flere, og opptrer på vegne av flere. Sosiale ledere jobber for andre. Særlig i områder hvor myndighetene er fraværende, er det sosiale ledere som

fungerer som talspersoner for sivilsamfunnet (Somos Defensores, CINEP, NRC, møter i Bogotá januar 2025). Noen må ta jobben med å forhandle med de væpnede gruppene (eller staten, i enkelte tilfeller) på vegne av lokalsamfunnet. Dette er personer som har en annen jobb ved siden av sitt verv som sosial leder. De kan være lærere, butikkeiere, bønder, personer fra kirken eller andre sivile personer med «vanlige» jobber, som blir pekt ut av lokalsamfunnet til å være representant for flere. De opererer ikke for egen vinning eller på vegne av seg selv, men som representanter og talspersoner for lokalsamfunnet innenfor et begrenset geografisk område. Dette i motsetning til menneskerettsforsvarere, som har denne funksjonen som sin heltidsjobb, ikke som et tillitsverv (NRC, Somos Defensores, møter i Bogotá januar 2025).

Menneskerettsforsvarere jobber ofte for en NGO eller for Ombudsmannen, og utfører arbeidet sitt som lønnet arbeid. Tittelen menneskerettsarbeider/-forsvarer får de i kraft av det lønnede arbeidet de gjør (NRC, møte i Bogotá januar 2025).

Arbeidet folk gjør som menneskerettsforsvarer og sosial leder kan likevel være sammenfallende enkelte ganger. NRC nevner som eksempel at ledere av etniske grupper/urbefolkningsgrupper kan være både sosiale ledere og menneskerettsforkjempere på samme tid. Urfolksvoktere, *guardias indigenas*, kontrollerer urfolks territoriale områder, samtidig som de er menneskerettsforsvarere (møte Bogotá, januar 2025).

5.2 Noen sosiale ledere er valgt, mens andre er utpekt

Noen personer velges til sitt verv som sosial leder, som presidenten i en JAC, Juntas de Acción Comunal (lokalsamfunnsaksjonskomité)) (colombiansk kilde, meldingsutveksling april 2026; García, meldingsutveksling mai 2026; ICG, meldingsutveksling juni 2026), se punkt 5.4. Også personer med posisjoner innenfor fagbevegelsen blir valgt, og det samme gjelder for sosiale ledere i enkelte frivillige organisasjoner. Dessuten har enkelte urfolkssamfunn sine egne valgmekanismer. Her foregår det et valg, og lederne omtales som sosiale ledere. Andre sosiale ledere har ikke blitt valgt, men har gjennomgått en mer uformell prosess og blitt utpekt av andre uten et formelt valg (colombiansk kilde, april 2026; García 2026; ICG, juni 2026). Dette gjelder blant annet miljøforkjempere og også de som kjemper for ofre for menneskerettighetsbrudd (ICG, meldingsutveksling juni 2026). Det kan også gjelder personer som jobber med internt fordrevne eller kvinners rettigheter. Disse er ofte sosiale ledere uten å ha vært gjennom en formell valgprosess (ICG; colombiansk kilde, meldingsutveksling juli 2026).

I enkelte organisasjoner er lederskapet ikke like klart, og noen personer kalles sosiale ledere avhengig av sitt engasjement, mens andre får andre merkelapper (García mai 2026). Ofte kalles de *vocero* (talperson) for en gruppe, og omtales i

tillegg som sosiale ledere (colombiansk kilde, meldingsutveksling april 2026; García, mai 2026).

Det finnes også personer som hverken har et valgt lederverv eller er utpekt som leder, men likevel blir sett på som sosial leder. Det avgjørende er at vedkommende utfører oppgaver som er samfunnsnyttige, på vegne av andre enn bare seg selv. Det at de forsvarer et område, forsvarer eller arbeider for beskyttelse av rettigheter eller støtter kollektive tiltak, gjør at de blir sett på som sosiale ledere av lokalsamfunnet eller storsamfunnet, eller av dem vedkommende jobber sammen med. De oppfattes som samfunnsaktører som forsvarer rettigheter, og organiserer seg rundt kollektive tiltak. Det viktigste er at de gjennom arbeidet sitt har blitt et slags referansepunkt. Det betyr som regel at de har en viss anerkjennelse fra lokalsamfunnet, lokale organisasjoner, myndigheter og/eller NGOer. De blir altså oppfattet som sosiale ledere, selv om de ikke er formelt utpekt eller valgt (ICG, meldingsutveksling juni og juli 2026). Ofte vil de likevel også kunne vise til statutter eller annet skriftlig som viser at de har en slik rolle (colombiansk kilde, meldingsutveksling juli 2026).

5.3 Ulike typer sosiale ledere

Sosiale ledere deles inn i ulike grupper, hvorav de mest kjente og utsatte er:

- urbefolkningsledere
- miljøvernforkjempere
- kommunale ledere innenfor JAC (Juntas de Acción Comunal)
- personer involvert i jordreformer
- personer involvert i prosjekter rettet mot barn.

Både urbefolkningen og miljøvernforkjempere kan organisere seg i ulike typer grupper (lokal kilde, møte i Cali februar 2025).

5.4 Spesielt om Juntas de Acción Comunal (JAC), deres struktur og arbeid

Noen kilder refererer til *community action committees*, den engelske oversettelsen for *Juntas de Acción Comunal* (JAC) (OHCHR, e-postutveksling juni 2025).

JACer er organisasjoner som eksisterer i hver landsby og i ethvert lokalsamfunn, og finnes også i store byer, på nabolagsnivå. JACer er forankret i den kommunale strukturen i lokalsamfunnet. I disse strukturene finnes ulike lederroller for kommunalt arbeid som er en form for tillitsverv. De jobber for eksempel med å få på plass avtaler med staten angående infrastruktur, vann, skole og annet (Somos Defensores, januar 2025). Mange lokalsamfunn mangler elektrisitet og vann, og sosiale ledere innenfor JACer påtar seg oppgaven som pådrivere for å få orden på dette, på vegne av lokalsamfunnet (lokal kilde, møte i Cali februar 2025).

Strukturen i den enkelte JAC er slik:

- presidenten leder en JAC, og er valgt via stemmer fra befolkningen
- visepresidenten i den enkelte JAC forvalter ressurser etc., og er også valgt
- ledere av ulike komiteer som jobber med ulike tiltak i lokalmiljøet
- sivile medlemmer i komiteene.

Juntas de Acción Comunal er en del av den kommunale administrasjonen. Presidenten, visepresidenten og komitélederne i den enkelte JAC blir alle ansett som kommunale ledere, og inngår videre i begrepet *sosial leder* (Somos Defensores, CINEP, møter i Bogotá januar 2025). De andre sivile som er medlemmer i komiteene ansees derimot ikke som sosiale ledere (Somos Defensores, møte i Bogotá januar 2025; OHCHR, e-postutveksling juni 2025).

ICG opplyser imidlertid at det er ulik oppfatning av hvorvidt også disse er å anse som sosiale ledere, og viser til at kilder som Indepaz omtaler denne gruppen som sosiale ledere. ICG opplyser at også de som deltar med arbeid i komiteene kan være sårbare for overgrep, og at det vil avhenge av aktiviteten til den enkelte hvor sårbar og utsatt vedkommende er. Vanligvis er presidenten og visepresidenten i den enkelte JAC de som er mest aktive, og dermed mest utsatt for reaksjoner fra væpnede grupper, men ICG understreker at det er vanskelig å kategorisere (ICG, meldingsutveksling juni 2025).

OHCHR opplyser at de anser at de tre første kategoriene utøver en form for lederskap i sine lokalsamfunn, og i mange tilfeller arbeider dette lederskapet med å fremme menneskerettene til medlemmene i samfunnet. Dette lederskapet er også årsaken til risikoen de opplever, ettersom irregulære væpnede grupper forsøker å påvirke lederskapet i samfunnet slik at de kan påtvinge lokalbefolkningen de væpnede gruppenes regler og utøve sosial kontroll (OHCHR, e-post juni 2025) (se mer om grad av utsatthet i kapittel 6).

Arbeid innenfor JACer er frivillig, og lønnes ikke. Likevel kan enkelte kommuner gi honorarer eller økonomisk støtte for deltakelse på møter eller spesifikke prosjekter, og JACene kan skape egne inntekter for å finansiere sin virksomhet (García, meldingsutveksling juni 2025). Denne typen finansiering skjer for eksempel via den lokale ordførerens kontor. Selv om presidenten i JAC er valgt av befolkningen, baseres JACers forbindelser til statlige institusjoner først og fremst på individuelt initiativ (ICG, e-post utveksling juni 2025).

Det å være valgt som president i en JAC kan være et politisk verv, men det trenger ikke være det. Presidenten kan også være valgt av andre grunner enn rent politiske. Både kvinner og menn kan være valgt til dette vervet, uavhengig av alder. Det kan være tilfeller av at den valgte presidenten i JAC kan stå i forbindelse med en irregulær væpnet gruppe (CINEP, møte i Bogotá januar 2025).

Familiemedlemmer av JAC-ledere kan også, under enkelte omstendigheter, oppleve trusler og å bli drept av væpnede grupper, ifølge CINEP (møte, januar 2025).

6 Det arbeidet som utføres som representant på vegne av flere er avgjørende for om en person er utsatt

Kilder Landinfo har hatt møter med er enige om at det ikke er selve lederfunksjonen i en gruppe som er avgjørende for om en person er utsatt for overgrep fra irregulære væpnede grupper eller ikke. Det er den enkeltes arbeid og innsats på vegne av flere i en slik gruppe som er det avgjørende, ikke selve lederrollen. I kraft av å representere og aktivt arbeide for flere enn seg selv, vil vedkommende være i en utsatt posisjon (NRC, møte i Bogotá januar 2025; ICG, meldingsutveksling juni 2026).

Jobben de gjør på vegne av flere gjør at de er ekstra sårbare og lett kan bli ofre for overgrep, dette har med selve jobben de gjør å gjøre, og ikke fordi de er del av et valgt styre i en organisasjon (colombiansk kilde, meldingsutveksling april 2026; García, mai 2026).

Det at en person blir oppfattet som en samfunnsaktører, som forsvarer rettighetene til en gruppe og organiserer seg i en aktivitet, gjør at de irregulære væpnede gruppene ser på dem som en utfordrer og ønsker å bekjempe dem (ICG, meldingsutveksling juli 2026).

Det er ulike grunner til at det arbeidet sosiale ledere og menneskerettsforsvarere gjør blir slått ned på og motarbeidet av ulike væpnede grupper. Sosiale ledere trues på grunn av posisjonen sin og det arbeidet de gjør, og den innflytelsen de har i lokalsamfunnet. For å få kontroll over et område, må den væpnede gruppen også kontrollere befolkningen, og det gjøres gjennom de sosiale lederne (NRC, møte i Bogotá januar 2025).

Motstand mot væpnede gruppers territoriell kontroll, mot den ulovlige minedriften, ulovlig avlingsdyrking som brukes til produksjon av narkotika og avskogingen disse væpnede gruppene driver, er noen av de vanligste årsakene til vold mot lokale sosiale ledere (ACLED 2025). Noen kjemper for å få tilbakeført land som har blitt fratatt dem i forbindelse med gruvedrift, mens urfolkenes sosiale ledere generelt kjemper for sin kultur og sitt språk (Arango 2019; Wallis 2019).

Arbeidet sosiale ledere og menneskerettsforsvarere gjør, er blant annet å jobbe for at fredsavtalen mellom FARC og colombianske myndigheter fra 2016 blir gjennomført. Ett viktig mål i avtalen er å erstatte dyrking av koka med legitimt

arbeid. De irregulære væpnede gruppene lever på sin side godt av narkoindustrien, og vil verne om denne – ofte i konkurranse med andre væpnede grupper om kontrollen over slik virksomhet i et gitt område (Dalby & Navarrete 2019).

6.1 Miljøvern

Sosiale ledere som jobber i miljøvernorganisasjoner jobber med å verne områder mot økonomisk utbytting i form av illegal gruvedrift eller annen illegal virksomhet, som skogshogst. Også dette kolliderer med irregulære væpnede gruppers økonomiske virksomhet. Personer som jobber i kommunale komiteer som JACer, jobber for å styrke fellesskapet og for å skape gode forhold for befolkningen. Dette er også arbeid som truer makten til de væpnede gruppene, slik at de ikke like fritt kan kontrollere et samfunn hvor befolkningen står sammen og organiserer seg (ICG 2021a; Garcia, møte i Cali 2025).

6.2 Arbeid for urbefolkningen

Urbefolkningen er en utsatt gruppe i Colombia. Mange urbefolkningsgrupper er tildelt sine egne områder. Noen av disse områdene blir bevoktet av egne urbefolkningsvoktere, såkalte *guardias indígenas*. Flere av disse vokterne, som i utgangspunktet skal beskytte urbefolkningen, har selv blitt drept grunnet sitt arbeid (OHCHR, CINEP, møter i Bogotá januar 2025). De væpnede gruppene ønsker kontroll over områder som urbefolkningen besitter, og personer som er organisert for å verne om urbefolkningsområdene utgjør dermed også en trussel mot de væpnede gruppenes aktivitet. Ett eksempel er nasa-befolkningen, en urbefolkning som først og fremst lever i provinsene Huila og Cauca, sørvest i Colombia. I dette området har flere urbefolkningsvoktere blitt drept av væpnede grupper (mer om drap på sosiale ledere i kapittel 7). Høykommissæren for menneskeretter i Colombia (OHCHR, møte i Bogotá januar 2025) forklarer drapene med interessemotsetninger.

6.3 Aktivitet avgjør, ikke hva slags verv eller posisjon en sosial leder har

Sosiale ledere som utsettes for overgrep på grunn av den oppgaven de utfører, kan være på alle nivåer: fra leder på høyt nivå, til aktivister på grasrotnivå uten noe som helst lederverv. I tillegg til at det er selve arbeidet den enkelte utfører i ulik organisert virksomhet som utgjør en interessemotsetning med de irregulære væpnede gruppene, konkurrerer sosiale ledere og irregulære væpnede grupper om rekruttering av de samme ungdommene (lokal kilde, møte i Cali februar 2025). Det er også konkurranse mellom irregulære væpnede grupper og rene kriminelle grupper om de samme ungdommene, som begge ønsker å rekruttere til sin aktivitet. Hvis disse ungdommene slutter seg til ulike typer organisert aktivitet organisert av sosiale ledere, får ikke de væpnede gruppene rekruttert dem. For de sosiale lederne er det en måte å få ungdom vekk fra kriminalitet. Dette er også en

grunn til at all type lovlig organisert aktivitet sees på som fiendtlig av de væpnede gruppene (CERAC, møte i Bogotá mai 2019).

6.4 Også aktivitet uten status som sosial leder kan lede til reaksjoner fra væpnede grupper

En person kan utgjøre en trussel for irregulære væpnede grupper selv om personen ikke har posisjon som sosial leder eller representerer andre enn seg selv i frivillig arbeid. Personen kan risikere alvorlige reaksjoner ved å engasjere seg i aktivitet som gjør at vedkommende står i veien for de væpnede gruppens interesser. For eksempel fordi han/hun utgjør en trussel mot gruppen eller har motsatt seg gruppen og ikke følger deres spilleregler (NRC, møte i Bogotá januar 2025; lokal kilde, møte i Cali februar 2025).

6.5 Kvinnelige sosiale ledere er ekstra utsatt

Kvinnelige sosiale ledere og kvinnelige menneskerettsforsvarere er ekstra utsatt for reaksjoner grunnet sitt arbeid. De opplever overgrep både fra irregulære væpnede grupper og fra egne familiemedlemmer. Familiemedlemmer, særlig ektemenn, kan mislike at kvinnen i familien har en fremskutt posisjon på grunn av sitt arbeid som sosial leder eller som menneskerettighetsforsvarer. Dermed kan kvinnene også oppleve trusler fra egne familiemedlemmer (UN Women, møte i Bogotá januar 2025).

7 Overgrep mot sosiale ledere

Sosiale lederes situasjon ser ikke ut til å ha blitt særlig påvirket av tidligere president Petros politiske linje paz total (total fred) (2022–2026). En rekke kilder understreker at sosiale ledere fortsatt er den gruppen som er mest utsatt for overgrep fra væpnede aktører i Colombia (OHCHR, CINEP, Somos Defensores, møter i Bogotá januar 2025). Dette til tross for at registrerte angrep på sosiale ledere har gått ned med 15 % i løpet av presidentskapet til president Petro (ACLED 2025).

Overgrepene utføres av de ulike irregulære væpnede gruppene i hele landet. Noen regioner skiller seg ut som områder hvor overgrep skjer hyppigere enn andre steder.

Tidligere var det flest irregulære væpnede grupper på landsbygda, men nå ekspanderer gruppene også til byene, og dermed utsettes også sosiale ledere i urbane områder for overgrep (universitetskilde, møte i Cali februar 2025).

Overgrepene mot sosiale ledere varierer: drap, kidnappinger og trusler. Dette skjer også ved sjekk av ID-kort og gjennom innesperring (*confinement*), det vil si at væpnede grupper hindrer personer i å reise fra et sted til et annet (ACLEDE 2025; internasjonal organisasjon i Cali, García, møter i Cali februar 2025).

Innesperringene er imidlertid ikke noe som bare rammer sosiale ledere. De kan også ramme hele landsbybefolkninger, der irregulære grupper til tider holder hele befolkningen innesperret for å vise at de har full kontroll. På den måten blir det også lettere for væpnede grupper å rekruttere og å inngå samarbeid med befolkningen. Befolkningen slipper rett og slett ikke unna (lokal kilde, internasjonal organisasjon, møter i Cali februar 2025).

De som bor i området, må ha egne ID-kort for å kunne dra inn i et område, og kan kun gjøre det på gitte tidspunkt. Det samme skjer når personer skal forlate et område. Hvis noen bryter reglene, må de betale en bot eller får noen uker med tvangsarbeid (lokal kilde, Cali februar 2025). Innesperring av befolkningen er noe som først og fremst skjer på landsbygda, ikke i byene (internasjonal organisasjon, Cali februar 2025).

Cauca, Putumayo, Nariño og områdene langs Stillehavskysten er provinser hvor hele lokalsamfunn har blitt innesperret (García; internasjonal organisasjon, møter i Cali 2025). Innesperringene har fått konsekvenser for mange, blant annet for store deler av urbefolkningen og for afrocolombianere som bor i disse områdene. Restriksjonene fører til at de blir nektet å bestemme over eget liv, og pålagt å rette seg etter de væpnede gruppene som kontrollerer området (García, møte i Cali februar 2025). Enkelte steder samarbeider de væpnede gruppene med kommunen via den lokale JAC (Juntas de Acción Communal). Den væpnede gruppen gir ordre om å registrere og utstede ID-kort til alle som er bosatt i det konkrete området, slik at de har full kontroll over hvem som bor der. Innesperring er en strategi som flere og flere væpnede grupper benytter seg av (lokal kilde, Cali, februar 2025).

7.1 **Drap på sosiale ledere**

I alt 1200 menneskerettsaktivister og sosiale ledere ble drept i perioden 2016–2024 (HRW 2024). Human Rights Watch (HRW) er blant organisasjonene som ikke skiller mellom sosiale ledere og menneskerettsaktivister i sine rapporter. HRW viser til tall per september 2024, og opplyser at i gjennomsnitt ble tre sosiale ledere drept hver uke i Colombia i 2024 (HRW 2025). I perioden januar–september 2025 skal 157 sosiale ledere og menneskerettighetsaktivister ha blitt drept, ifølge HRW, som viser til tall fra OHCHR (OHCHR som sitert i HRW 2026).

Ulike kilder har litt forskjellige tall på drepte sosiale ledere. I 2025 skal ifølge offisielle tall 165 sosiale ledere ha blitt drept, og det skal ha vært totalt 874 angrep på sosiale ledere, en økning på 5 % fra 2024. Flesteparten av drapene forblir

uoppklart. Den vanligste voldsreaksjonen mot sosiale ledere er trusler, deretter drap, angrep og tvungen forflytning.

Det colombianske instituttet for studier av utvikling og fred, Indepaz, registrerte 187 drepte sosiale ledere i 2025 (Indepaz 2026a). I perioden 1. januar til 10. mai 2026 skal flere enn 50 sosiale ledere ha blitt drept (Indepaz 2026b).

I de foregående årene ser tallene på drepte sosiale ledere slik ut (Infobae 2025; Indepaz 2025b; 2026a):

- 2025: 187 drap
- 2024: 173 drap
- 2023: 188 drap
- 2022: 187 drap

Av de 75 drapene som hadde blitt begått fra januar til mai 2025, var fordelingen mellom ulike typer sosiale ledere slik (Indepaz 2025b):

- 14 urfolkrepresentanter
- 14 representanter fra JAC
- 12 sosiale ledere på lokalnivå (på spansk kalt «comunitarios»)¹
- 7 representanter for bondeorganisasjoner
- 7 representanter for kultur
- 7 representanter for politiske bevegelser
- 6 representanter fra fagbevegelsen
- de resterende 8 representerer 8 forskjellige sektorer, blant annet miljøbevegelsen.

I tillegg til de 75 sosiale lederne som ble drept fra januar til mai 2025, hadde 21 personer som i 2016 var med på å underskrive fredsavtalen mellom FARC og den colombianske regjeringen blitt drept (Indepaz 2025a).

ACLED opplyser at blant de sosiale lederne som ble drept i perioden juni 2025–april 2026, er det en del yrker som går igjen: blant andre bønder, lærere, lokale forretningsmenn og medlemmer av lokale brannvesen. Det er verdt å merke seg at dette er lønnet arbeid, og at aktiviteten som sosial leder er frivillig, ulønnet arbeid (Breda 2026).

¹ Forskjellen på arbeidet i JAC, som ofte refereres til som «comunal» og arbeid som omtales som «comunitario», er arbeid for fellesskapet på laveste nivå – grasrotarbeid (Garcia, meldingsutveksling juni 2025; ICG, meldingsutveksling juni 2025).

ACLED viser til drap på sosiale ledere som har vært involvert i følgende aktiviteter (Breda 2026):

- konflikthåndtering blant unge
- urfolks rettigheter
- afrocolombianeres rettigheter
- landbruksforeninger
- menneskerettighetsforsvarere
- transkvinnens rettigheter
- JAC
- barn og unges rettigheter.

FNs høykommissær for menneskerettigheter (OHCHR) mottok informasjon om 191 drap på sosiale ledere i løpet av 2024. Som det går fram av tallene over, opererer Indepaz med et noe lavere tall – 173. I 89 av de 191 sakene OHCHR viser til, ble det funnet en forbindelse mellom den drepte og arbeidet vedkommende utførte. Av disse var 77 menn, 11 kvinner og 1 transkvinne. Det var en nedgang på 15 % i drap på menneskerettsforsvarere fra 2023 til 2024. Ulike irregulære væpnede grupper står bak 71 % av drapene (OHCHR 2025).

OHCHR mottok rapporter om 569 trusler og andre menneskerettsovergrep mot menneskerettsforsvarere i samme periode (januar–april 2025). 353 gjaldt overgrep mot menn, 200 mot kvinner og 16 trusler rettet mot medlemmer av LHBT-samfunnet.

De som begår drapene på sosiale ledere og andre, er som oftest anonyme. Irregulære væpnede grupper i området er vanligvis ansvarlige for drapene, men ofte bruker de væpnede gruppene såkalte *anonimatos*, det vil si anonyme personer, til å utføre drapene. Et vanlig mønster for drapene er at den sosiale lederen oppsøkes av to, for vedkommende, ukjente personer på motorsykel, maskert med hette over hodet. Tidligere ville det være kjent hvem som stod bak et drap, men dette er vanligvis ikke tilfelle lenger, ifølge den colombianske organisasjonen CINEP (møte, Bogotá januar 2025).

7.1.1 Drap på miljøaktivister og urfolkrepresentanter

Ifølge Indepaz ble 631 miljøaktivister drept mellom januar 2016 og oktober 2024, dette utgjorde 37 % av drapene på sosiale ledere i denne tidsperioden.

Miljøaktivister fra urfolkssamfunn var mest utsatt, da 333 av de 631 drepte miljøaktivistene var urfolk. Dette viser at noen av kategoriene går over i hverandre, slik som miljøaktivist/urfolksgruppe (Indepaz 2024).

I 2023 ble 79 miljøvernaktivister drept i Colombia. Tallet viser at Colombia er det landet med flest drepte miljøaktivister. Aldri før har Global Witness registrert så mange drap på miljøaktivister i ett land i løpet av ett år (Global Witness 2024; Karlsen 2024).

OHCHR registrerte 18 drap på urfolksrepresentanter av de verifiserte 89 drapene i 2024 og 25 drap på miljøaktivister (OHCHR 2025).

7.1.2 Drap og overgrep på medlemmer av JACer (Juntas de Acción Comunal)

Ifølge FNs høykommissær for menneskerettigheter har medlemmer av JACer vært den gruppen som har vært mest utsatt for menneskerettsovergrep utført av irregulære væpnede grupper. I 43 av de i alt 89 drapene i 2024, hvor det ble funnet en forbindelse mellom arbeidet og den drepte, var ofrene medlemmer av JACer – dette utgjør 47 % av de verifiserte sakene (OHCHR 2025). I enkelte tilfeller presses lederne av JACer av de væpnede gruppene til å håndheve deres regler, for eksempel portforbud, utpressing eller å ilegge bøter. I andre tilfeller forsøker væpnede grupper å erstatte uavhengige sosiale ledere med personer som står dem nærmere. Dette har skjedd mye i Catatumbo, hvor ELN har utnyttet det faktum at mange JAC-ledere har blitt fordrevet, for så å sette inn sin egen ledelse (ICG, e-postutveksling juni 2025) (mer om situasjonen i Catatumbo i kapittel 3).

7.2 Provinser med høyest antall drepte sosiale ledere

Cauca var provinsen med det høyeste antallet drap på sosiale ledere i løpet av de fire første månedene i 2025. Drap på sosiale ledere i 2025 knyttet til den enkelte provins (per 12. juni) så slik ut:

- Cauca: 19 drap
- Antioquia: 9 drap
- Putumayo: 5 drap
- Norte de Santander: 5 drap
- Valle del Cauca: 5 drap.

De øvrige drapene på sosiale ledere er spredd rundt i 22 av de totalt 32 provinsene (*departamentos*) (Indepaz 2025b).

I hver av provinsene som topper listen over flest antall drap finnes flere irregulære væpnede grupper som kjemper om kontrollen over territorier.

I Cauca er det dissidentgrupper fra FARC (Estado Mayor Central og Segunda Marquetalia), ELN-geriljaen og den paramilitære/kriminelle gruppen Clan del

Golfo. Det er altså mange væpnede grupper som opererer i samme territorium, og området regnes som et av de mest konfliktfylte i Colombia, noe som gjenspeiles i antallet drap på sosiale ledere.

I Antioquia finnes ELN-geriljaen, FARC-dissidentgruppen Estado Mayor Central og Clan del Golfo.

Putumayo og Norte de Santander er begge grenseregioner, i grenseområdene til henholdsvis Ecuador og Venezuela. Grenseområdene er preget av konflikt mellom væpnede grupper om kontroll over blant annet narkoruter og menneskesmugling (García, CINEP, NRC, møter i Cali og Bogotá januar og februar 2025).

7.3 Hvorvidt trusler og overgrep opphører når en sosial leder avslutter sitt engasjement

Det er vanskelig å si hvorvidt en trusselsituasjon eller det å generelt være i en utsatt posisjon opphører hvis den sosiale lederen avslutter sitt arbeid/engasjement. Dette er et spørsmål som Landinfo ikke har drøftet med mange kilder, men to kilder opplyser at en slik situasjon vil avhenge av flere forhold og at det er vanskelig å generalisere. Det vil være viktig hva slags arbeid den enkelte sosiale lederen utfører. Hvis personen slutter med sin aktivitet for fellesskapet, kan situasjonen bli mindre risikofylt. Væpnede grupper kan fortsatt se på den tidligere sosiale lederen som en person med tilgang til mye informasjon og innflytelse i lokalsamfunnet, og dermed fortsatt se på vedkommende som en mulig trussel (ICG, colombiansk kilde, meldingsutveksling juli 2026). Det kan også være avgjørende hva den enkelte sosiale lederen har gjort og på hvilken måte vedkommende har motarbeidet eller på annen måte blitt sett på som en trussel av den væpnede gruppen. De væpnede gruppene har også ulik profil, og noen vil være ivrigere til å true/motarbeide en tidligere sosial leder enn andre (colombiansk kilde, meldingsutveksling juli 2026).

8 Mulighetene for å få beskyttelse er begrenset

Selv om colombianske myndigheter har en egen beskyttelsesenhet, Unidad Nacional de Protección (UNP), som ble opprettet i 2011, er mulighetene for sosiale ledere og andre som er utsatt for overgrep fra væpnede grupper til å få beskyttelse, svært begrenset.

UNP-enheten har et eget beskyttelsesprogram for sosiale ledere, men det synes ikke å virke tilstrekkelig, tatt i betraktning det store antallet sosiale ledere som har blitt drept, også etter at UNP ble opprettet.

UNP gir først og fremst beskyttelsesmekanismer som livvakt, mobiltelefoner, skuddsikker vest, pansrede kjøretøy og sikkerhetsalarm (UNP, møte i Bogotá mai 2022). Flere kilder har uttalt at UNP har store svakheter, og dessuten at organisasjonen er preget av korrupsjon. Dette ble uttalt under begge Landinfos informasjonsinnhentingsreiser, både i 2022 og 2025 (ICG, CEUU, møter i Bogotá mai 2022; CERAC, møte i Bogotá januar 2025). Samtidig påpekes det at enheten har en nesten håpløs oppgave med enorme ansvarsområder (ICG, møte i Bogotá mai 2022).

En lokal kilde i Cali (møte, februar 2025) opplyste at en del sosiale ledere benytter seg av livvakter og pansrede biler organisert av UNP, men at dette likevel ikke er tilstrekkelig. De sosiale lederne føler seg likevel ikke trygge. Den lokale kilden opplyser at hen stadig mottar trusler på grunn av sitt arbeid som menneskerettsforsvarer, og at hen kjenner til 60 sosiale ledere som har reist fra området. Mange har reist til Spania, men også til andre land i Europa. Kilden opplyste ikke tidsrommet for når disse sosiale lederne hadde forlatt Colombia. Landinfo er godt kjent med at en del sosiale ledere ser seg nødt til å forlate landet, men samtidig ser vi at mange også velger å bli i lokalsamfunnet for å utføre sitt arbeid – til tross for truslene de lever med.

Se mer om beskyttelsesenheten UNP i Landinfos respons *Colombia: Myndighetsbeskyttelse – om UNPs funksjon og politiets rolle* (Landinfo 2022).

9 Referanser

9.1 Skriftlige kilder

- ACLED (2025, 17. februar). *Civilians in Colombia face less deadly — but more pervasive — violence during Petro's presidency*. [s.l.]: ACLED. Tilgjengelig fra <https://acleddata.com/2025/02/17/civilians-in-colombia-face-less-deadly-but-more-pervasive-violence-during-petros-presidency/> [lastet ned 10. august 2026]
- Arango, S.C. (2019, 12. september). Post-Conflict: The Mass, Systematic Killings of Social Leaders in Colombia. *Impakter*. Tilgjengelig fra <https://impakter.com/post-conflict-the-mass-systematic-killings-of-social-leaders-in-colombia/> [lastet ned 10. august 2026]
- Breda, T. (2026, 9. mars). *Tiziano Breda on Colombia's legislative elections*. [s.l.]: ACLED. Tilgjengelig fra <https://acleddata.com/expert-comment/tiziano-breda-colombias-legislative-elections> [lastet ned 10. juli 2026]
- CNN Colombia (2026, 19. august). Sube a 314 el saldo de muertos por el terremoto que sacudió a Colombia hace más de una semana. *CNN Colombia*. Tilgjengelig fra <https://cnnespanol.cnn.com/2026/08/19/colombia/espriella-muertos-terremotos-cifras-19-agosto-orix> [lastet ned 25. august 2026].
- Dalby, C. & Navarrete, M.A. (2019, 16. oktober). *Why Are Social Leaders Dying in Colombia's Cauca?* Washington, DC: InSight Crime. Tilgjengelig fra <https://insightcrime.org/news/analysis-murders-social-leaders-cauca-colombia/> [lastet ned 4. juni 2025]
- Ebus, B. (2021, 4. november). *Stopping the violence devouring Colombia's Forests. Opinion*. Brussel: ICG. Tilgjengelig fra <https://www.crisisgroup.org/latin-america-caribbean/andes/colombia/stopping-violence-devouring-colombias-forests> [lastet ned 10. august 2026]
- El Cronista (2026, 3. juni). Ataque con dron en El Tarra deja un muerto y provoca el desplazamiento de 784 personas en Catatumbo. *El Cronista*. Tilgjengelig fra <https://www.cronista.com/colombia/actualidad-co/ataque-con-dron-en-el-tarra-deja-un-muerto-y-provoca-el-desplazamiento-de-784-personas-en-catatumbo/> [lastet ned 15. juni 2026]
- El País (2026, 22. juni). Así le contamos la primera vuelta de las elecciones presidenciales en Colombia. *El País*. Tilgjengelig fra <https://elpais.com/america-colombia/elecciones-presidenciales/2026-06-09/resultados-de-las-elecciones-en-colombia-2026-en-vivo.html> [lastet ned 15. juni 2026]
- Global Witness (2024, 10. september). *Missing voices. The violent erasure of land and environmental defenders*. London: Global Witness. Tilgjengelig fra <https://globalwitness.org/en/campaigns/land-and-environmental-defenders/missing-voices/> [lastet ned 10. august 2026].
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2024). *Colombia. Events of 2023*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <https://www.hrw.org/world-report/2024/country-chapters/colombia> [lastet ned 10. august 2026]
- HRW (2025). *Colombia. Events of 2024*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <https://www.hrw.org/world-report/2025/country-chapters/colombia> [lastet ned 10. august 2026]

- HRW (2026). *Colombia. Events of 2025*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <https://www.hrw.org/world-report/2026/country-chapters/colombia> [lastet ned 24. august 2026]
- ICG, dvs. International Crisis Group (2026a, 27. mai). *Right and Left Vie for Victory in Colombia under U.S. Shadow*. Brussel: ICG. Tilgjengelig fra https://www.crisisgroup.org/qna/latin-america-caribbean/colombia-united-states/right-and-left-vie-victory-colombia-under-us-shadow?utm_source=mailchimp&utm_medium=email [lastet ned 15. juni 2026]
- ICG, dvs. International Crisis Group (2026b, 7. august). *From "Total Peace" to Iron Fist: Colombia's Risky Turn to Hard Security*. Brussel: ICG. Tilgjengelig fra <https://www.crisisgroup.org/brf/latin-america-caribbean/colombia-united-states/b56-total-peace-iron-fist-colombias-risky-turn-hard-security> [lastet ned 11. august 2026]
- ICG, dvs. International Crisis Group (2021a, 4. november). *A Broken Canopy: Deforestation and Conflict in Colombia*. Brussel: ICG. Tilgjengelig fra <https://www.crisisgroup.org/latin-america-caribbean/andes/colombia/091-broken-canopy-deforestation-and-conflict-colombia> [lastet ned 10. august 2026]
- ICG (2021b, 30. november). *A Fight by Other Means: Keeping the Peace with Colombia's FARC*. Brussel: ICG. Tilgjengelig fra <https://www.crisisgroup.org/latin-america-caribbean/andes/colombia/092-fight-other-means-keeping-peace-colombias-farc> [lastet ned 10. august 2026]
- Indepaz, dvs. Instituto de Estudios para el Desarrollo y la Paz (2024, 23.oktober). *Más allá del asesinato de líderes ambientales en Colombia*. Bogotá: Indepaz. Tilgjengelig fra <https://indepaz.org.co/mas-alla-del-asesinato-de-lideres-ambientales-en-colombia/> [lastet ned 10.august 2026]
- Indepaz (2025a, 12. mai). *VISOR DE ASESINATO A FIRMANTES DEL ACUERDO DE PAZ EN COLOMBIA*. Bogotá: Indepaz. Tilgjengelig fra <https://indepaz.org.co/visor-de-asesinato-a-firmantes-del-acuerdo-de-paz-en-colombia/> [lastet ned 10.august 2026]
- Indepaz (2025b, 12. juni). *VISOR DE ASESINATO A PERSONAS LIDERES SOCIALES Y DEFENSORES DE DERECHOS HUMANOS EN COLOMBIA*. Bogotá: Indepaz. Tilgjengelig fra <https://indepaz.org.co/visor-de-asesinato-a-personas-lideres-sociales-y-defensores-de-derechos-humanos-en-colombia/> [lastet ned 10.august 2026]
- Indepaz (2026a, januar). *Comunidades en medio de la violencia: balance 2025*. Bogotá: Indepaz. Tilgjengelig fra https://indepaz.org.co/wp-content/uploads/2026/01/Comunidades-en-medio-de-la-violencia-balance-2025-2_compressed.pdf [lastet ned 17.juni 2026]
- Indepaz, @Indepaz (2026b, 10.mai). *Colombia registra 22 líderes sociales asesinados desde abril: un crimen cada 48 horas*. X Tilgjengelig fra <https://x.com/Indepaz/status/2053501163366936970> [lastet ned 17. juni 2026]
- Infobae (2025, 16. mars). *Asesinan al líder social número 40 en Colombia de 2025: nuevo ataque se registró en Santander*. Infobae. Tilgjengelig fra <https://www.infobae.com/colombia/2025/03/16/asesinan-al-lider-social-numero-40-en-colombia-de-2025-nuevo-ataque-se-registro-en-santander/> [lastet ned 10. august 2026]
- InSight Crime (2026, 10. august). *Clan del Golfo – Autodefensas Gaitanistas de Colombia*. Bogotá: InSight Crime. Tilgjengelig fra <https://insightcrime.org/es/noticias-crimen-organizado-colombia/urabenos-perfil/> [lastet ned 24. august 2026]
- Karlsen, T. (2024, 10. september). *Rekordmange miljøaktivister drept i Colombia, vertslandet for årets FN-toppmøte om biologisk mangefolk*. Transit Magasin. Tilgjengelig fra <https://www.transitmag.no/2024/09/10/rekordmange-miljoaktivister-drept-i-colombia-vertsland-for-arets-fn-toppmote-om-biologisk-mangfold/> [lastet ned 27. mai 2025]

- Landinfo (2022, 2. desember). *Colombia: Myndighetsbeskyttelse – om UNPs funksjon og politiets rolle*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2022/12/Colombia-respons-Myndighetsbeskyttelse-om-UNPs-funksjon-og-politiets-rolle-02122022.pdf> [lastet ned 10. august 2026]
- Lewin, J.E. (2026, 7. august). A strained Colombia ushers in a new political era with Abelardo de la Espriella. *El País*. Tilgjengelig fra <https://english.elpais.com/international/2026-08-07/a-strained-colombia-ushers-in-a-new-political-era-with-abelardo-de-la-espriella.html> [lastet ned 10. august 2026]
- Martín, M. (2026, 29. mars). Catatumbo: en el corazón de la guerra en Colombia. *El País*. Tilgjengelig fra <https://elpais.com/america-colombia/2026-03-29/catatumbo-en-el-corazon-de-la-guerra-en-colombia.html> [lastet ned 15. juni 2026]
- Matta Colorado, N.R. (2025, 6. mai). “Plan pistola”: Clan del Golfo ordena a sus sicarios que solo maten a altos mandos y policías que estén prestando servicio. *El Colombiano*. Tilgjengelig fra <https://www.elcolombiano.com/colombia/plan-pistola-clan-golfo-matar-altos-mandos-de-la-policia-LE27326184> [lastet ned 10. august 2026]
- Ministerio del Interior (u.å.). *Líderes Sociales en Colombia: Una visión desde el marco jurídico y las políticas públicas*. Bogotá: Ministerio del Interior. Tilgjengelig via archive.org <https://web.archive.org/web/20251211094953/https://www.mininterior.gov.co/noticias/lideres-sociales-en-colombia-una-vision-desde-el-marco-juridico-y-las-politicas-publicas/> [lastet ned 17. juni 2026]
- OHCHR (2025, 22. januar). *Situation of human rights in Colombia. Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights*. New York: OHCHR. Tilgjengelig fra <https://www.hchr.org/co/wp/wp-content/uploads/2025/02/02-24-2025-Ingles-Informe-Anual-Del-Alto-Comisionado-ONU-DDHH.pdf> [lastet ned 10. august 2026]
- Parado Lugo, V. (2026, 27. juni). La crisis de seguridad más aguda en dos décadas espera un plan detallado de Abelardo de la Espriella. *El País*. Tilgjengelig fra <https://elpais.com/america-colombia/2026-06-27/la-crisis-de-seguridad-mas-aguda-en-dos-decadas-espera-un-plan-detallado-de-abelardo-de-la-espriella.html> [lastet ned 10. august 2026]
- Pares (2025). *Balance de Grupos Armados 2025*. Bogotá: Pares. Tilgjengelig fra <https://www.pares.com.co/balance-de-grupos-armados-2025/> [lastet ned 10. august 2026]
- RFI, dvs. Radio France Internationale (2025, 6. mai). Colombia: Capturan más de 200 narcos del Clan del Golfo en respuesta a "plan pistola". *RFI*. Tilgjengelig fra <https://www.rfi.fr/es/am%C3%A9ricas/20250506-colombia-capturan-m%C3%A1s-de-200-narcos-del-clan-del-golfo-en-respuesta-a-plan-pistola> [lastet ned 10. august 2026]
- Suárez, A. (2026, 8. august). Colombia's new president takes office in ceremony in Cali highlighting hard line on armed groups. *AP*. Tilgjengelig fra <https://apnews.com/article/colombia-inauguration-de-la-espriella-president-cali-bogota-petro-6a062df06d20e440ba0e4f7ee7587af6> [lastet ned 10. august 2026]
- Wallis, H. (2019, 4. november). Colombia: Residents mourn indigenous leaders killed in Cauca. *Al Jazeera*. Tilgjengelig fra <https://www.aljazeera.com/news/2019/11/4/colombia-residents-mourn-indigenous-leaders-killed-in-cauca> [lastet ned 10. august 2026]

9.2 Muntlige kilder

CERAC, dvs. Centro de Recursos para el Análisis de Conflictos. Møte i Bogotá i mai 2019 og 31. januar 2025.

Senteret forsker på fred og konflikter i Colombia.

CEUU, dvs. Coordinaciòn Colombia, Europa, Estados Unidos. Møte i Bogotá 9. mai 2022.

Organisasjonen er en paraplyorganisasjon for menneskerettighetsorganisasjoner og jobber internasjonalt med forsvar av menneskerettighetene.

CINEP, dvs. Centro de Investigacion y Educacion Poopular Programa Por La Paz. Møte i Bogotá 28. januar 2025.

CINEP er et fredsforkningsinstitutt i Bogotá.

Colombiansk kilde. Meldingsutveksling april og juli 2026.

Kilden er forsker ved et universitet nord i Colombia.

García, M. Møter i Cali 3. og 4. februar 2025. Meldingsutveksling juni 2025 og mai 2026.

García er forsker ved Universidad Javeriana og jobber blant annet med en avhandling om president Petros Paz Total.

ICG, dvs. International Crisis Group. Møte i Bogota mai 2022 og 29. januar 2025. E-post 6. juni 2025, meldingsutveksling juni 2025, juni og juli 2026

Internasjonal organisasjon i Cali. Møte i Cali 3. februar 2025.

Lokal kilde. Møte i Cali 4. februar 2025.

Kilden jobber selv som sosial leder og ønsker av sikkerhetsgrunner å være anonym.

NRC, dvs. Norwegian Refugee Council (Flyktninghjelpen). Møte i Bogotá januar 2025.

OHCHR, dvs. FNs høykommissær for menneskerettigheter. Møte i Bogotá 28. januar 2025 og e-postutveksling juni 2025.

Somos Defensores. Møte i Bogotá 31. januar 2025

Somos Defensores er en colombiansk menneskerettighetsorganisasjon som blant annet jobber med å fosvare og å dokumentere overgrep mot sosiale ledere. Organisasjonen deler informasjonen med det internasjonale og det colombianske samfunnet.

UN Women. Møte i Bogotá 29. januar 2025.

Universitetskilde. Møte i Cali 4. februar 2025.

Kilden er forsker ved Universitetet i Cali.

UNP, dvs. Unidad Nacional de Protección. Møte i Bogotá 6. mai 2022.

UNP er en statlig institusjon som jobber med ulike beskyttelsesprogrammer rettet mot utvalgte grupper.